

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

18 april 2017

WETSONTWERP

**betreffende de oprichting van het statuut
van nationale solidariteit, de toekenning van
een herstelpensioen en de terugbetaling van
medische zorgen ingevolge
daden van terrorisme**

AMENDEMENTEN

Zie:

Doc 54 **2334/ (2016/2017):**

001: Wetsontwerp.

002: Amendementen.

**TER VERVANGING VAN HET VROEGER RONDGEDEELDE
STUK**

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

18 avril 2017

PROJET DE LOI

**relatif à la création d'un statut de solidarité
nationale, à l'octroi d'une pension de
dédommagement et au remboursement des
soins médicaux suite à des
actes de terrorisme**

AMENDEMENTS

Voir:

Doc 54 **2334/ (2016/2017):**

001: Projet de loi.

002: Amendements.

**EN REMPLACEMENT DU DOCUMENT DISTRIBUÉ
PRÉCÉDEMMENT**

5973

Nr. 7 VAN DE HEER **MAINGAIN** EN ME-
VROUW **CAPRASSE**

Art. 3

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 3. Deze wet is van toepassing:

— op de slachtoffers van op Belgisch grondgebied gepleegde daden van terrorisme en op hun rechthebbenden;

— op de slachtoffers van daden van terrorisme die werden gepleegd buiten het Belgisch grondgebied en op hun rechthebbenden die de Belgische nationaliteit bezitten op de dag van het schadelijke feit en op het ogenblik van de beslissing van de toekenning van het statuut van nationale solidariteit of van het herstelpensioen.”.

VERANTWOORDING

Dit amendement strekt ertoe het toepassingsveld van de wet te verruimen, opdat alle slachtoffers van op het Belgisch grondgebied gepleegde terrorismedaden – ongeacht hun nationaliteit – in aanmerking komen voor het statuut van nationale solidariteit, het herstelpensioen en de terugbetaling van de medische zorg.

Het door de regering ingediende wetsontwerp beoogt de toekenning van het statuut van nationale solidariteit te beperken tot de slachtoffers en hun rechthebbenden die de Belgische nationaliteit hebben op de dag dat het schadelijke feit zich voordoet. De regering voert ter verantwoording aan dat de wetgevingen van de andere landen al voorzien in de vergoeding van hun eigen onderdanen die het slachtoffer zijn van terroristische aanslagen in het buitenland. Het zou dus de bedoeling zijn te voorkomen dat een slachtoffer meerdere schadevergoedingen krijgt voor een zelfde schadelijk feit.

Volgens de indieners van dit amendement moet vooral echtrekening worden gehouden met het feit dat Brussel meer dan 160 nationaliteiten telt. Bij de aanslagen van 22 maart 2016 vielen meer dan 30 doden; bijna de helft van hen had niet de Belgische nationaliteit.

N° 7 DE M. **MAINGAIN** ET MME **CAPRASSE**

Art. 3

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 3 La présente loi est applicable:

— aux victimes d’actes de terrorisme commis sur le territoire belge et à leurs ayants droit;

— aux victimes d’actes de terrorisme commis en dehors du territoire belge et à leurs ayants droit qui ont la qualité de Belge au jour du fait dommageable ainsi qu’au moment de la décision d’octroi du statut de solidarité nationale ou de la pension de dédommagement.”.

JUSTIFICATION

Le présent amendement entend étendre le champ d’application de la loi afin de permettre à toutes les victimes d’actes de terrorisme commis sur le territoire belge de bénéficier du statut de solidarité nationale, de la pension de dédommagement et du remboursement des soins médicaux, et ce, indépendamment de leur nationalité.

Le projet de loi du gouvernement entend restreindre l’octroi du statut de solidarité nationale aux victimes et à leurs ayants droit qui disposent de la qualité de Belge au jour du fait dommageable. Selon la justification apportée par le gouvernement, les législations des autres pays indemnisent déjà leurs propres ressortissants, victimes d’attentats terroristes commis à l’étranger. Il conviendrait donc d’éviter qu’une personne puisse bénéficier de plusieurs indemnisations pour un même fait dommageable.

Pour les auteurs du présent amendement, il convient surtout et avant tout de prendre en considération le fait que plus de 160 nationalités sont présentes à Bruxelles. Les attentats du 22 mars 2016 ont fait plus de 30 victimes, dont près de la moitié ne disposaient pas de la nationalité belge.

De indieners wijzen er tevens op dat de dekkinggraad van de schadevergoeding en de inaanmerkingneming van de zorg verschillen van land tot land.

De federale regering kan het dus niet maken de hulp aan de rechtstreekse en onrechtstreekse slachtoffers louter te beperken tot de personen die de Belgische nationaliteit hebben op de dag dat de schadelijke feiten zich voordoen.

Les auteurs rappellent également que la couverture d'indemnisation et de prise en charge des soins ne sont pas identiques dans tous les États à travers le monde.

Le gouvernement fédéral ne peut donc se contenter de limiter l'aide aux victimes directes et indirectes aux seules personnes disposant de la qualité de belge au jour des faits dommageables.

Olivier MAINGAIN (DéFI)
Véronique CAPRASSE (DéFI)

Nr. 8 VAN DE HEER **MAINGAIN** EN ME-
VROUW **CAPRASSE**

Art. 4

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 4. Deze wet is van toepassing op de slachtoffers van daden van terrorisme, met uitzondering van:

1° de daders, de mededaders en de medeplichtigen van de daden van terrorisme;

2° diegenen die naar aanleiding van een in Titel I ter van het Strafwetboek bedoeld misdrijf schade hebben berokkend aan een andere persoon;

3° diegenen die op het ogenblik van de schade-lijke feiten uit hun burgerlijke en politieke rechten zijn ontzet.”

VERANTWOORDING

De regering wil de in uitzicht gestelde regeling niet doen gelden voor de personen die door hun gedrag zijn tekortschoten (meer bepaald wegens hun houding ten opzichte van de gemeenschap), maar zulks veroorzaakt onvermijdelijk rechtsonzekerheid. De indieners van dit amendement stellen voor om het begrip “tekortschieten”, dat in de Belgische wetgeving niet gedefinieerd wordt, te schrappen. Ook stellen ze voor het begrip daden “naar aanleiding van een daad van terrorisme” beter af te lijnen, door te verwijzen naar alle misdrijven die worden bedoeld in Titel I ter van het Strafwetboek.

Voorts zijn de indieners van dit amendement het niet eens met de wens van de regering om al wie veroordeeld werd tot een vrijheidsberoving van twee jaar of meer, uit te sluiten van het toepassingsveld van de wet. Het houdt geen steek te beweren dat die personen niet kunnen worden beschouwd als slachtoffers van daden van terrorisme – anders wordt een belangrijk beginsel geschonden, te weten het verbod op dubbele bestraffing;

— ten overvloede zij hierbij verwezen naar artikel 14.7 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten:

N° 8 DE M. **MAINGAIN** ET MME **CAPRASSE**

Art. 4

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 4 La présente loi s’applique aux victimes des actes de terrorisme à l’exclusion des personnes qui:

1° sont auteurs, co-auteurs ou complices des actes de terrorisme;

2° en raison d’actes commis à l’occasion d’une infraction visée au Titre I ter du Code pénal, ont provoqué un dommage à une autre personne;

3° au moment des faits dommageables, sont déchues de leurs droits civils et politiques.”

JUSTIFICATION

Le fait que le gouvernement entend exclure des personnes qui ont démérité par leur comportement en raison de leur attitude à l’égard de la collectivité constitue inévitablement une source d’insécurité juridique. La notion de “démérite” n’étant pas définie dans la législation belge, les auteurs proposent d’en supprimer la référence. Les auteurs proposent également d’encadrer la notion d’actes commis à l’occasion d’actes de terrorisme en renvoyant à l’ensemble des infractions contenues dans le Titre I ter du Code pénal.

Les auteurs ne partagent également pas la volonté du gouvernement d’exclure du champ d’application de la loi toute personne ayant été condamnée à une peine privative de liberté de deux ans ou plus. Il ne peut être valablement admis que les personnes susmentionnées ne puissent pas être considérées comme victimes d’actes de terrorisme, et ce, sous peine de violer le principe de l’interdiction de la double peine:

— pour autant que de besoin, il est en effet rappelé qu’en vertu de l’article 14.7 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques:

— “Niemand mag voor een tweede keer worden berecht of gestraft voor een strafbaar feit waarvoor hij reeds overeenkomstig de wet en het procesrecht van elk land bij onherroepelijke uitspraak is veroordeeld of waarvan hij is vrijgesproken.”.

— “Nul ne peut être poursuivi ou puni en raison d'une infraction pour laquelle il a déjà été acquitté ou condamné par un jugement définitif conformément à la loi et à la procédure pénale de chaque pays.”.

Olivier MAINGAIN (DéFI)
Véronique CAPRASSE (DéFI)

Nr. 9 VAN DE HEER **MAINGAIN** EN ME-
VROUW **CAPRASSE**

Art. 5

Het eerste lid vervangen door wat volgt:

“Er wordt een herstelpensioen ingesteld voor de rechtstreekse slachtoffers van daden van terrorisme die voldoen aan de bij deze wet vastgestelde voorwaarden. Het herstelpensioen wordt toegekend overeenkomstig de voorwaarden bepaald bij hoofdstuk II van de algemene wet, met uitzondering van de pensioenverhoging bedoeld in artikel 6, § 3 en § 3bis, van de algemene wet.”.

VERANTWOORDING

De indieners van dit amendement beogen de weglating van de bijkomende voorwaarde waaraan een rechtstreeks slachtoffer van een daad van terrorisme zou moeten voldoen om in aanmerking te komen voor het in artikel 5 bedoelde herstelpensioen, namelijk een invaliditeit van 10 % of meer hebben opgelopen.

De rechtstreekse slachtoffers van een daad van terrorisme moeten aanspraak kunnen maken op een herstelpensioen zodra er sprake is van invaliditeit, zelfs als die minder dan 10 % bedraagt. Er kan in dit verband worden verwezen naar de vergoedingsregeling die geldt bij arbeidsongevallen, waarbij vergoedingen worden toegekend voor blijvende arbeidsongeschiktheid van minder dan 10 %.

N° 9 DE M. **MAINGAIN** ET MME **CAPRASSE**

Art. 5

Remplacer l’alinéa 1er par ce qui suit:

“Une pension de dédommagement est octroyée aux victimes directes des actes de terrorisme qui remplissent les conditions énoncées dans la présente loi. Cette pension de dédommagement est établie aux conditions prévues par le chapitre II de la loi générale, à l’exclusion toutefois de la majoration de pension visée à l’article 6, § 3 et § 3bis, de la loi générale.”.

JUSTIFICATION

Les auteurs du présent amendement entendent supprimer la condition supplémentaire prévoyant que, pour pouvoir bénéficier de la pension de dédommagement prévue à l’article 5, la victime directe d’un acte de terrorisme doit justifier d’une invalidité de 10 % ou plus.

Les victimes directes d’un acte de terrorisme doivent pouvoir bénéficier d’une pension de dédommagement dès qu’une invalidité, fût-elle inférieure à 10 %, est constatée. A cet égard, les auteurs renvoient au mécanisme d’indemnisation existant en matière d’accident du travail. Ce dernier prévoit des mécanismes d’indemnisation en cas d’incapacité permanente inférieure à 10 %.

Olivier MAINGAIN (DéFI)
Véronique CAPRASSE (DéFI)

**Nr. 10 VAN DE HEER MAINGAIN EN ME-
VROUW CAPRASSE****Art. 7****Paragraaf 1 vervangen door wat volgt:**

“§ 1. Het herstellpensioen wordt tijdelijk toegekend.”.

VERANTWOORDING

De indieners van dit amendement steunen het idee dat het herstellpensioen tijdelijk wordt toegekend. De regering wil het herstellpensioen echter maar toekennen bij minimum 30 dagen ongeschiktheid om handelingen van het dagelijks leven te verrichten.

Het begrip “handelingen van het dagelijks leven” is in de Belgische wetgeving niet gedefinieerd. Hoewel in de toelichting bij de artikelen een enuntiatieve lijst is opgenomen, achten de indieners van dit amendement dat het met de in het wetsontwerp opgenomen voorwaarden mogelijk moet zijn de toekenning van het herstellpensioen aan de slachtoffers voldoende te regelen, zonder in een bijkomende voorwaarde te moeten voorzien.

N° 10 DE M. MAINGAIN ET MME CAPRASSE**Art. 7****Remplacer le § 1er, par ce qui suit:**

“§ 1er. La pension de dédommagement est accordée à titre temporaire.”.

JUSTIFICATION

Les auteurs du présent amendement soutiennent l'idée que la pension de dédommagement soit accordée à titre temporaire. Toutefois, le gouvernement n'entend accorder la pension de dédommagement que si l'incapacité de réaliser des actes de la vie quotidienne a une durée minimum de 30 jours.

La notion d'“actes de la vie quotidienne” n'est pas définie dans la législation belge. Bien qu'une liste exemplative soit insérée dans les commentaires des articles, les auteurs soutiennent que les conditions prévues dans le projet de loi permettent d'encadrer suffisamment l'octroi de la pension de dédommagement aux victimes sans qu'il soit nécessaire d'insérer une condition supplémentaire.

Olivier MAINGAIN (DéFI)
Véronique CAPRASSE (DéFI)

Nr. 11 VAN DE HEER **MAINGAIN** EN ME-
VROUW **CAPRASSE**

Art. 8

Het eerste lid vervangen door wat volgt:

“Het herstelpensioen gaat ten vroegste in op de eerste dag van de maand waarin het schadelijk feit zich voordoet of de verschijning van de schade zich voordoet, of op de eerste dag van de maand waarin het slachtoffer overlijdt indien het een rechthebbende betreft, op voorwaarde dat er niet meer dan vierentwintig maanden verlopen zijn tussen de datum van het schadelijk feit of de datum van het overlijden van het slachtoffer enerzijds en de datum van de aanvraag van het herstelpensioen anderzijds”.

VERANTWOORDING

De indieners stellen voor het eerste lid van dit artikel te amenderen, door ook rekening te houden met de verschijning van de schade. Het is immers niet ongewoon dat bij de slachtoffers van terroristische daden verscheidene maanden of jaren na de feiten, schade verschijnt.

Het amendement bepaalt derhalve dat het herstelpensioen ook kan ingaan op de eerste dag van de maand waarin de schade verschijnt.

Om ook rekening te houden met de vele lichamelijke en psychische moeilijkheden waarmee slachtoffers van terroristische daden te maken krijgen, willen de indieners van dit amendement voorzien in een langere periode dan de door de regering naar voren geschoven periode van 12 maanden. Het wetsontwerp bepaalt immers dat het herstelpensioen moet ingaan binnen 12 maanden tussen enerzijds de datum van het schadelijk feit of de datum van overlijden van het slachtoffer, en anderzijds de datum van de aanvraag van het herstelpensioen. Dit amendement stelt een termijn van 24 maanden voorop.

N° 11 DE M. **MAINGAIN** ET MME **CAPRASSE**

Art. 8

Remplacer l’alinéa 1er, par ce qui suit:

“La pension de dédommagement prend cours au plus tôt au premier jour du mois durant lequel le fait dommageable se produit ou au premier jour du mois durant lequel l’apparition du dommage se produit ou au premier jour du mois durant lequel la victime décède s’il s’agit d’un ayant droit, à la condition qu’il ne se soit pas écoulé plus de vingt-quatre mois entre la date du fait dommageable ou la date du décès de la victime d’une part et la date de la demande de pension de dédommagement d’autre part.”.

JUSTIFICATION

Les auteurs proposent d’amender l’article 8, alinéa 1er, en prenant également en considération la survenance de l’apparition du dommage. En effet, il n’est pas rare que les dommages des victimes d’actes de terrorisme apparaissent plusieurs mois ou plusieurs années après les faits.

L’amendement prévoit donc que la pension de dédommagement puisse intervenir également le premier jour du mois durant lequel l’apparition du dommage se produit.

En prenant en considération les difficultés nombreuses rencontrées par les victimes lors d’actes terroristes, tant physiques et que psychologiques, les auteurs du présent amendement entendent également étendre la période de 12 mois initialement prévue par le gouvernement. Selon ce dernier, l’intervention de la pension de dédommagement ne pourrait pas intervenir plus de 12 mois entre la date du fait dommageable ou la date de décès de la victime d’une part et la date de la demande de pension de dédommagement d’autre part. Les auteurs du présent amendement proposent de porter ce délai à 24 mois.

Olivier MAINGAIN (DéFI)
Véronique CAPRASSE (DéFI)

Nr. 12 VAN DE HEER MAINGAIN EN ME-
VROUW CAPRASSEArt. 10/1 (*nieuw*)**Een artikel 10/1 invoegen, luidende:**

“Art. 10/1. Indien de Directie-generaal Oorlogsslachtoffers de aanvraag voor een herstelpensioen ontvankelijk en gegrond heeft verklaard, verkrijgen de rechtstreekse slachtoffers of hun rechthebbenden, ten laste van de Staat, een forfaitair voorschot ten belope van 20 000 euro.

Indien dit bedrag binnen een periode van 360 dagen is opgebruikt, verkrijgen de rechtstreekse slachtoffers of hun rechthebbenden, ten laste van de Staat, een tweede forfaitair voorschot ten belope van 10 000 euro.”

VERANTWOORDING

De indieners van dit amendement stellen vast dat de slachtoffers van daden van terrorisme niet altijd beschikken over toereikende financiële middelen om diverse kosten te kunnen voorschieten in verband met psychologische, medische en paramedische zorg, alsook geneesmiddelen en hospitalisatie. Om alle vertragingen bij de terugbetaling van de eerste zorgverstrekkingen te voorkomen, is het heel belangrijk dat er een systeem van voorschotten komt.

Nadat de Directie-generaal Oorlogsslachtoffers de ontvankelijkheid van de aanvraag voor een herstelpensioen heeft nagegaan, zouden de rechtstreekse slachtoffers of hun rechthebbenden automatisch een forfaitair voorschot ten belope van 20 000 euro ontvangen.

Die voorschotten doen geen afbreuk aan de terugbetaling van alle medische kosten waarin bij artikel 10 wordt voorzien.

Als dit voorschot na een periode van 360 dagen ontoereikend blijkt te zijn, wordt een tweede voorschot van 10 000 euro gestort, om de bijkomende kosten te dekken (bijvoorbeeld advocatenkosten).

N° 12 DE M. MAINGAIN ET MME CAPRASSE

Art. 10/1 (*nouveau*)**Insérer un article 10/1, rédigé comme suit:**

“Art. 10/1. Si la demande de pension d'indemnité est considérée comme recevable et fondée par la Direction générale Victimes de la guerre, les victimes directes ou leurs ayants droits bénéficient, aux frais de l'État, d'une avance d'un montant forfaitaire de 20 000 euros.

Si cette somme est épuisée durant une période de 360 jours, une seconde avance d'un montant forfaitaire de 10 000 euros sera versée, aux frais de l'État, aux victimes directes ou leurs ayants droits.”

JUSTIFICATION

Les auteurs du présent amendement constatent que les victimes d'actes de terrorisme ne disposent pas systématiquement des ressources financières suffisantes pour avancer les frais de soins psychologiques, les soins médicaux, paramédicaux, pharmaceutiques et d'hospitalisation. Afin d'éviter tout retard dans le processus de remboursement des premiers soins, il est primordial de prévoir un système d'avances.

Après vérification de la recevabilité de la demande de pension de dédommagement par la Direction générale Victimes de la guerre, les victimes directes ou leurs ayants droits bénéficieront automatiquement d'une avance forfaitaire d'un montant de 20 000 euros.

Ces avances ne portent pas préjudice au remboursement de l'ensemble des soins médicaux prévu à l'article 10.

Après une période de 360 jours, si cette avance s'avère insuffisante, une seconde avance d'un montant de 10 000 euros sera versée pour couvrir les frais supplémentaires, tels que les frais d'avocats.

Olivier MAINGAIN (DéFI)
Véronique CAPRASSE (DéFI)

Nr. 13 VAN DE HEER **MAINGAIN** EN ME-
VROUW **CAPRASSE**

Art. 13

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 13. Er wordt een statuut van nationale solidariteit gecreëerd voor de slachtoffers van daden van terrorisme.

Dit statuut wordt toegekend aan de rechtstreekse en de onrechtstreekse slachtoffers.”

VERANTWOORDING

De regering geeft in haar toelichting bij artikel 13 aan dat het statuut van nationale solidariteit voor de slachtoffers van daden van terrorisme wordt ingesteld ten gunste van alle slachtoffers van daden van terrorisme. De regering verduidelijkt echter niet of zij van plan is dit statuut ook toe te kennen aan de onrechtstreekse slachtoffers.

Dit amendement verduidelijkt derhalve de wil van de regering, door het toepassingsgebied van het statuut te doen gelden voor de rechtstreekse én de onrechtstreekse slachtoffers van daden van terrorisme

N° 13 DE M. **MAINGAIN** ET MME **CAPRASSE**

Art. 13

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 13. Il est créé un statut de solidarité nationale pour les victimes d’actes de terrorisme.

Ce statut est attribué aux victimes directes et indirectes”.

JUSTIFICATION

Le gouvernement précise dans son commentaire de l'article 13 que le statut de solidarité nationale pour les victimes d'actes de terrorisme est introduit en faveur de toutes les victimes d'actes de terrorisme. Il ne précise toutefois pas s'il entend accorder ce statut aux victimes indirectes.

Les auteurs du présent amendement précisent donc la volonté du gouvernement en étendant ce statut aux victimes directes et indirectes d'actes de terrorisme.

Olivier MAINGAIN (DéFI)
Véronique CAPRASSE (DéFI)